

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.13@regeringskansliet.se
marika.kurlberg@regeringskansliet.se
ludvig.kimby@regeringskansliet.se

Remiss av promemoria ändrade ersättningsregler för användning av musik (Ju 2024: 02104)

Patent- och registreringsverket, PRV, är myndigheten för immaterialrätt. Vi har ett samlat ansvar för immaterialrätt och för att innovationer ges skydd som patent, design och varumärke. PRV är tillsynsmyndighet för kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

Vi arbetar även för att höja kunskapen om immaterialrätt i Sverige så att nya idéer i teknikens och utvecklingens framkant ska kunna stärka Sveriges tillväxt och konkurrenskraft.

Sammanfattning

Patent- och registreringsverket (PRV) har tagit del av förslaget att ta bort kravet på ömsesidighet för rätt till ersättning vid användning av ljudupptagningar med anknytning till ett WPPT-land.

PRV vill uppmärksamma behovet av tydliga åtgärder för att säkerställa att förändringarna inte leder till negativa konsekvenser för svenska rättighetshavare och övriga intressenter. Det finns risk för minskade intäkter för rättighetshavare, ökade kostnader för användare, samt ökade kostnader och risk för minskade intäkter för kollektiva förvaltningsorganisationer — både på kort och lång sikt.

PRV anser att informationsinsatser kommer att behöva riktas till användare och andra intressenter för att förbereda dem inför de förändringar som kan medföra ökade kostnader och minskade intäkter. För att genomföra de sådana insatser finns ett behov av att tillskjuta ytterligare resurser.

Tillsyn av Kollektiv Förvaltning (Avsnitt 3.3: Något om den praktiska tillämpningen)

Som tillsynsmyndighet enligt lagen (2016:977) om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (LKFU) har PRV en roll i att säkerställa att de kollektiva förvaltningsorganisationerna hanterar dessa förändringar på ett transparent och rättssäkert sätt.

PRV noterar att behovet av tillsyn, av hur dessa organisationer säkerställer rättighetsförvaltningen för utländska rättighetshavare så att fördelningen av ersättning sker enligt samma standarder som gäller för svenska rättighetshavare, kan komma att öka.

Anpassning till RAAP- domen och dess konsekvenser (Avsnitt 4.1: EU-domstolens dom i RAAP-målet)

PRV delar utredarens slutsats att det är nödvändigt att anpassa den svenska internationella upphovsrättsförordningen till EU-domstolens dom i det så kallade RAAP-målet (C-265/19). Förslaget att ta bort kravet på ömsesidighet är nödvändigt för att följa artikel 8.2 i uthyrnings- och utlåningsdirektivet, vilket fastställer att ersättningsrätten inte kan begränsas utifrån om andra WPPT-länder gjort reservationer.

PRV vill dock påpeka att detta innebär en förändring som kan få negativa ekonomiska konsekvenser för svenska användare. I synnerhet om kompensatoriska åtgärder vidtas av rättighetshavarna i form av ökade licenskostnader. Dessutom finns en stor risk att incitamenten för en ömsesidig lagstiftning på området kraftigt minskar om denna förändring av svensk lagstiftning genomförs.

Behov av uppföljning och samordning på EU-nivå (Avsnitt 4.2: Kommissionens uppföljning)

PRV noterar att ett initiativ från dåvarande EU-kommissionen, som skulle ha reglerat principen om ömsesidighet eller om nationell behandling, inte kunde uppnå tillräckligt enhetligt stöd och att det i dagsläget inte finns någon lösning på EU-nivå. PRV anser att en sådan reglering hade bidragit till att skapa mer förutsägbara villkor för rättighetshavare och användare i hela EU.

PRV föreslår därför att konsekvenserna av förändringen följs upp noggrant, och att Sverige fortsatt ska verka för en mer enhetlig reglering på EU-nivå om möjlighet ges i framtiden.

Det finns alltså en uppenbar risk att de länder som drar fördel av denna ändring, efter införandet av ändringen, inte upplever sig ha incitament att verka för ömsesidighet inom området. Om andra länder får tillgång till svenska verk utan att behöva erbjuda motsvarande rättigheter för svenska rättighetshavare, minskar deras motivation att sluta överenskommelser som gynnar båda parter. Detta underminerar Sveriges möjligheter att nå rättvisa och balanserade internationella överenskommelser som skyddar svenska intressen.

En sådan förändring riskerar därmed att leda till en oönskad fragmentering av det rättsliga landskapet, vilket undergräver intentionerna om ömsesidigt erkännande och rättssäkerhet på området.

Effekter på användarsidan och behov av informationsinsatser (Avsnitt 7: Ekonomiska och andra konsekvenser)

Förändringen bedöms kunna leda till ökade kostnader för musikanvändare i Sverige, såsom radio- och Tv-bolag, restauranger och butiker samt offentliga institutioner.

Uppföljning av kollektiva förvaltningsorganisationer

PRV anser att regeringens förslag för att anpassa svensk lagstiftning till RAAP- domen visar på behovet av att PRV får tillräckliga resurser för att bland annat kunna utföra riktade kontroller för att säkerställa att kollektiva förvaltningsorganisationer, såsom SAMI och Ifpi, hanterar ersättning till både svenska och utländska rättighetshavare på ett rättvist och transparent sätt.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Jardfelt efter föredragning av jurist Thomas Riesler. Vid ärendets slutliga beredning har även deltagit chefsjurist Magnus Ahlgren.

Anna Jardfelt

Thomas Riesler